BIBLIOTECA CENTRALĂ ASOCIAȚIUNII SIBIIU

Anul al 56-lea
12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/38.

Nr. 220 Duminică 13 August 1939
12 Pagini P IIII

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 în străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARA pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Selecționarea valorilor

O chestiune de viață pentru un neam și o chezășie de continuitate pentru o națiune este problema pregătirii generațiilor viitoare din care vor fi selecționate elementele de conducere.

Intr'o țară cu 82 la sută populație rurală, cu o burghezie orășenească în care elementele minoritare predomină, în ce privește buna stare materială, este fatal ca românii să nu aibă, în proporție, contingentul de tineri cari să poată termina studiile până la diploma ce le deschide calea profesiunilor libere.

Este ușor de zis: avem prea mulți „intelectuali", fie ei medici, avocați, arhitecți, ingineri, dar e dureros să constați în ce neverosimilă proporție au pătruns cetățeni de recentă dată, în carierele care formează pătura conducătoare a țării românești.

Salariații publici de toate categoriile știu câte sacrificii și privațiuni cere învățătura copiilor lor și mai știu că școlile superioare pot fi cu greu frecventate de cei cu punga modestă și cu familie grea.

Dar din sânul țărănimii, din mijlocul proletariatului orășenesc, câte valori reale, câte inteligențe sclipitoare sunt nevoite să rămână în umbra unor situații mediocre, deoarece părinții nu au posibilitatea să le înlesnească terminarea studiilor, chiar dacă ar avea cele mai strălucite aptitudini?

De aceea ni se pare potrivită și generoasă ideea emisă de un om de suflet, un senator ales în noul Parlament, care, în discuția la mesaj, pomenind de sarcina pregătirii generației renașterii naționale de mâine, a sugerat o soluție de o clasică simplitate și imediat aplicabilă.

Statul — a spus d-sa — să ia sub tutela sa și să declare ca pupili ai nației pe toți fiii de români primii clasificați în toate școlile, de toate categoriile, din țara românească; să ia asupră-și grija vieții și a educării lor în țară și în străinătate, pentruca în modul acesta să se formeze clasa de elită națională, căreia generația de azi să-i poată trece tot ceeace au creiat munca, priceperea și devotamentul ei.

Este o propunere pe care conducătorii trebue să o ia în considerare, pentru că ea ar contribui la ajutorarea elementelor cu adevărat meritorii și ar pregăti o selecționare a valorilor, spre a împiedeca perspectiva ca pătura conducătoare să treacă pe nesimțite în mâinile celor veniți de prin alte meleaguri și deveniți cetățeni mai mult din socoteală decât din sentimente față de țara care le-a lăsat ușile deschise.

TRAGEDIA DANZIGULUI

Vor fi fără îndoială rari cetitorii, care deschizând ziarul, în dimineața de azi, nu vor căuta în primul rând telegramele privitoare la Danzig și la declarațiile așteptate cu atâta încordare ale Fuehrerului său, d. Forster.

De la discursul din 28 Aprilie al d-lui Hitler și după denunțarea, în aceiași zi, a pactului de neagresiune polono-german, orașul liber a devenit focarul de incendiu de căpetenie al Europei. Prin cuvântarea d-lui Hitler, chestia Danzigului a încetat de a fi o problemă între Polonia și Senatul orașului liber și s'a transformat în procesul relațiilor polono-germane. Pozițiunile Berlinului și Varșoviei au devenit ireductibil ostile. Ipotetic, și cuvântarea d-lui Hitler din Aprilie și răspunsul din Mai al d-lui Beck păreau că lasă poarta deschisă pentru negocieri. In practică însă intransigența Reichului, ca și a Poloniei, sunt totale și putința negocierilor pare extrem de redusă în situația internațională de azi.

Soarta Danzigului nu este însă numai o problemă locală polono-germană. De patru luni evoluția politicii internaționale a prefăcut-o într'o problemă europeană. Fosta cetate hanseatică a devenit cumpăna ursitei continentale. Dacă ea se va apleca într'o parte sau într'alta, echilibrul forțelor europene se va stabili definitiv în folosul regimurilor totalitare sau al Puterilor conservatoare ale statutului teritorial și politic de astăzi. Logica aspră a realităților, ca și instinctul nelămurit al viitorului, nu ne lasă îndoială asupra gravității situației și caracterului general al unui eventual conflict pentru Danzig.

Cuvântarea d-lui Forster ne face numai să ne punem întrebarea, dacă asistăm la actul al patrulea sau al cincilea al tragediei Danzigului și dacă manifestația din „Piața Lungă" a cetății libere este preludiul unui conflict sau al unei negocieri cu armele în mână.

Pentru moment d. Forster, întors dela Berchtesgaden, unde a fost primit de Fuehrer, n'a anunțat o hotărâre, ci a formulat numai o protestare solemnă împotriva Poloniei și a proclamat dreptul populației germane din Danzig de a dispune de propria ei soartă, asigurând-o că sprijinul Reichului nu-i va lipsi, în cazul unui atac din partea Poloniei.

Conducătorul național-socialiștilor din Danzig a enumerat drepturile istorice, naționale, politice și economice ale populației danzigheze și a afirmat îndreptățirea ei de a se uni cu Reichul german. Patru luni de răsunătoare polemică au făcut universal cunoscută această teză.

D. Forster a făcut însă câteva declarații, care trebue reținute, fiindcă ele aduc elemente noui în evoluția problemei Danzigului. „Polonia trebue să știe, a afirmat șeful național-socialist, că Danzigul nu este părăsit, ci că Germania, marele Reich german, patria noastră mamă, și Fuehrerul nostru Adolf Hitler, sunt hotărâți să vină în ajutorul nostru, în cazul unui atac din partea Poloniei".

Dreptul popoarelor de a dispune de ele însele, a afirmat d. Forster, a fost călcat în picioare, în ce privește Danzigul, care a fost desprins de Reich, fără consultarea populației lui. „Vrem să revenim în cadrul Reichului", rămâne lozinca poporului din Danzig, care știe că ceasul liberării va sosi și că Danzigul va fi integrat din nou la Reich. „Fuehrerul îi va îndeplini, fără îndoială, dorința de a reveni la Germania", a terminat d. Forster exprimându-și speranța că întoarcerea la Reich a orașului liber va putea fi sărbătorită în curând.

Cu prilejul adunării de Joi la Danzig, nu s'a luat deci o hotărâre imediată de alipire la Germania. Sub forma unei

(Continuare in pag. 2-a)

Citiți in corpul ziarului:

Discursul rostit Joi seară de d. Forster, șeful național-socialiștilor din Danzig

Manevrele aeriene din Anglia

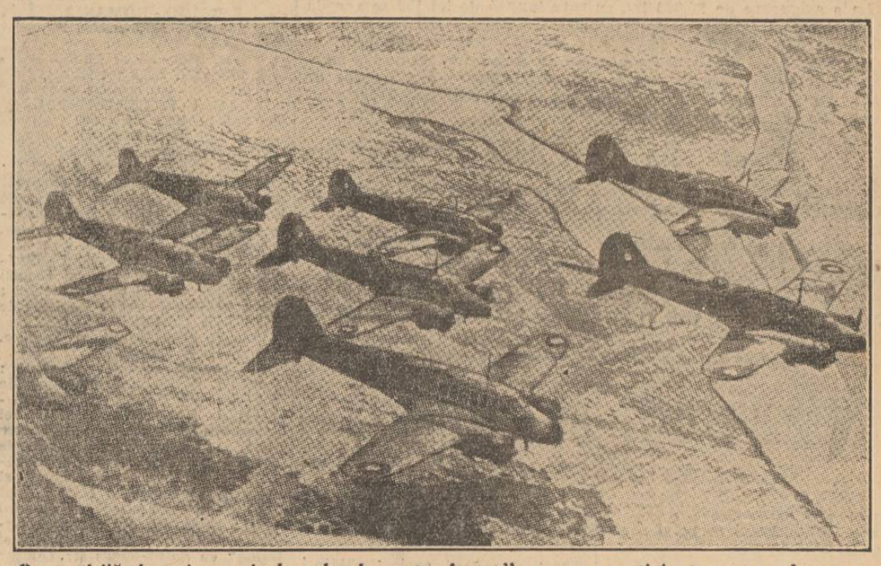

O escadrilă de avioane de bombardament „Anson", care a participat recent la manevrele aviației britanice

Incident curios
pe un teren de golf de lângă Londra

Londra, 10 (Rador). — *La un teren de golf în apropiere de Londra s'a întâmplat azi un incident care a provocat panică printre persoanele care se aflau pe terenul de joc.*

Dintr'un avion care trecea pe deasupra câmpului, jucătorii au văzut căzând din avion un pachet. Crezând că este vorba de o bombă, ei au luat-o la fugă, ascunzându-se. Mai târziu s'a văzut că din fericire nu era vorba decât de un pachet inofensiv conținând tăieturi din ziare și care căzuse din întâmplare din avion.

—xx○●○xx—

FILME

— Care este cel mai ilustru inventator al vremei noastre?
— Marconi.
— Nu. E de genul femenin.
— D-na Curie.
— Nu.
— Atunci?
— Suntem pe plajă. N'ai de cât să te uiți împrejur, ca s'o găsești.
— N'o să fie la Mamaia cam-ploana inventatoarelor!
— De ce să nu fie, când o întâlnești pretutindeni!... Este Moda... Cel puțin în ce privește cantitatea fără limită a inventiunilor, trebue să recunoști că ea deține recordul.
— Anul acesta ce-a mai născocit?
— Sorth-ul.
— Știi că ai haz! Șort purta și mama mare a bunichii. Nu este exclus să fi avut și Eva.
— Faci o confuzie pe cât de regretabilă, pe atât de explicabilă. Una e șortul și alta e sorth-ul. Aici e invenția. Privește pe subreta care ajută pe cheiner. Ai ei se chiamă șort. Acum, uită-te la clienta ei. Vezi ce are pe ea? Da. Acela se chiamă sorth. Scoate creionul și scrie: S—O—R—T—H. Ci-că ascunde nudul, peste care nu se găsește de cât infimul pantalon de bae. Dar e făcut în așa fel, în cât briza mării îl întoarce ca pe pânzele de corabie. Ei bine, n'o să pretinzi că mama mare a bunichii și soția lui Adam aveau așa ceva!

Don José

Atitudinea Iugoslaviei in caz de război

Belgrad, 10 (Rador). — Corespondentul agenției „Havas" transmite:

Cercurile politice bine informate declară cu privire la știrile apărute în unele ziare străine după care Iugoslavia ar fi trebuit să-și precizeze caracterul neutralității ei în caz de război, că nu au cunoștință de nici un fapt congret care ar fi putut da loc la interpretări de acest fel, afară numai poate de recenta întrevedere dela Bled dintre d. Țințar Markovici, ministrul afacerilor străine, și ambasadorul Reichului la Belgrad.

Or, această întrevedere nu a depășit cadrul unor conversații de curtoazie sau de informație. Este deci mai mult decât îndoelnic, spun aceleași cercuri, ca ministrul Reichului să fi pus formal chestiunea atitudinii Iugoslaviei în cazul unui război.

Aceleași cercuri adaogă că Iugoslavia păstrează acum, ca și înainte, o strictă neutralitate în fața diferendelor internaționale cari nu o privesc direct.

Străinii cari ne vizitează

de N. BATZARIA

De când a început anotimpul frumos, aproape nu e zi dela Dumnezeu, ca să nu intre în țară grupuri de vizitatori străini. Acești vizitatori sunt cu atât mai bine veniți, cu cât nu vin cu intenția de a se stabili definitiv sau pe un număr de ani, în care timp să ocupe în comerț, în industrie ori în altă ramură de activitate, locuri ce — pe toată dreptatea — se cuvin a fi ocupate numai de români, mai ales că și astăzi este prea mare și izbitoare disproporția între numărul covârșitor al populației românești și numărul atât de mic și neînsemnat al românilor etnici cu roluri importante în viața economică a țării.

Vizitatorii străini, despre cari este vorba, nu vin atrași de perspective de câștig, ci mânați de dorința de a cunoaște țara, de a cerceta frumusețile ei naturale, de a cunoaște poporul român, un popor care are totul de câștigat, atunci când este cunoscut de aproape, și de a se convinge prin ei înșiși de anumite stări de lucruri, înfățișate peste granițe de elemente, ce nu ne sunt prietene, într'o lumină cu totul falsă.

Insă, atât străinii, cari vin ca simpli turiști, cât și cei ce vin cu preocupări de documentare, sunt primiți la noi cu un sentiment de liniște și chiar de mulțumire. N'avem ceva de ascuns, n'avem de prezintat ceva într'altfel, de cum este în realitate.

Doresc, de pildă, să cunoască mai de aproape poporul român? Ar trebui să li se facă toate înlesnirile. Vor vedea că e un popor, care muncește din greu, un popor care deși nu este încă stăpân — așa cum ar trebui să fie — pe toate frânele de activitate într'un stat, dă, totuși, dovadă de cumințenie și de un larg spirit de toleranță. E un popor, care lasă să trăiască și alții alături de el — deseori pe socoteala lui și în dauna lui. E un popor, a cărui mentalitate latină, exprimată printr'un spirit clar, o judecată senină și un bun simț admirabil,

(Continuare in pag. 2-a)

In Japonia

Generalul ITAGAKI, ministrul de război, care reprezintă partidul militarilor în guvernul japonez

Negocierile pentru cooperarea militară a Turciei cu Franța și Anglia

Ankara, 10 (Telegraph-Orient). — *Generalul Kiazim Orbay din statul major turc, care a negociat la Londra cu statul major englez cooperarea militară turco-engleză, a sosit la Paris.*

Deasemenea misiunea militară turcă care se găsește în Franța și tratează cu marele stat major francez aceiași colaborare ca și în Anglia a plecat să viziteze linia Maginot, urmând ca negocierile să fie încheiate la sfârșitul lunii.

MANEVRELE TURCEȘTI

Istanbul, 10 (Telegraph-Orient). — Preparativele cu prilejul manevrelor care încep la 15 și 21 August în Tracia continuă cu mare febrilitate. Subșeful statului major general Asim a sosit pe câmpul manevrelor.

Se crede că în curând o flotă aeriană engleză va zbura deasupra Turciei, așa cum a zburat deasupra Franței, participând la manevrele armatei turcești din Tracia. Această știre însă nu este încă confirmată oficial.

Statele-Unite
comandă o mie de avioane

Washington, 10 (Rador). Ministerul de răsboi a comandat la mai multe uzini avioane și motoare de avioane în valoare de 80.900.000 dolari.

Agenția „Associated Press" afirmă că ar fi vorba de o comandă de o mie de avioane.

ITALIENII
CONTINUĂ SĂ DEBARCE TRUPE IN DODECANEZ

Istanbul, 10 (Telegraph-Orient). — După informațiunile pe care le are guvernul turc, statul major italian continuă să debarce trupe în insulele Dodecanezului cu obiectivul unei eventuale debarcări în Anatolia. Au fost construite pe insula Leros mai multe rezervoare subterane de benzină, care vor forma baze de aprovizionare pentru submarinele italiene.

Cetățenii străini și greci de pe insula Leros continuă să fie evacuați. Se crede că și străinii aflați pe celelalte insule ale Dodecanezului vor primi ordin să plece.

A dispărut o insulă

Atena, 10 (Rador). — *Se anunță că o mică insulă din apropierea insulei Santorin a dispărut pe neașteptate.*

Insula se ivise acum 70 de ani în urma erupției unor vulcani submarini.

Populația de pe insula Santorin se arată foarte îngrijorată.

Prăpădul furtunei la Turtucaia

Turtucaia, 10 August

Regiunea noastră a fost bântuită în două rânduri de o puternică furtună care a produs un adevărat dezastru.

Numeroase bărci cari se aflau pe mal, au fost avariate, iar un barcagiu isbit la față de o bară a fost rănit grav.

Casele au fost desvelite, iar pomii desrădăcinați.

Noaptea trecută regiunea a fost bătută de grindină de mărimea unui ou de porumbel, — noroc, că a căzut puțină.

D. G. Văleanu, fost ministru, a suferit un accident de automobil

Brașov, 10 August

Eri d. a. d. G. Văleanu, fost ministru al comunicațiilor, a suferit un accident de automobil.

Pe când venea spre București, la intrarea în Azuga, mașina d-sale a fost lovită de o altă mașină.

D. Văleanu s'a ales cu fractura mânei stângi.

Au mai fost răniți șoferul și o servitoare.

D. G. Văleanu a fost adus și internat în spitalul „Mărzescu" din localitate.

Ingrijirile necesare i-au fost date de d. dr. Liviu Câmpeanu, docent universitar și medic-șef al spitalului.

Mâine dimineață, i se va pune mâna în gips, apoi va părăsi patul.

Furtună groaznică la Oradea
Au fost și victime omenești

Oradea, 10 August

Miercuri seara, la ora 6, s'a deslănțuit o furtună groasnică asupra comunei Niuved, din apropierea Oradei.

Ploaia a fost însoțită de un vânt puternic, care a desrădăcinat arbori, a trântit la pământ stâlpii de telegraf și a luat acoperișuri de pe mai multe case.

Pe aria comunei se terminase secerișul și oamenii tocmai voiau să ducă mașina de treerat pe aria comunei vecine. Furtuna i-a surprins în plin câmp. Sătenii s'au adăpostit sub mașină, când au văzut prăpădul.

Vântul a fost atât de puternic, încât a răsturnat atât batoza cât și locomobila peste oameni.

A fost ucis pe loc Alex. Domian, de 36 ani, din com. Niuved și s'au ales cu răni grave Iosef Toth, având fractura bazei craniului și Ion Barani, cu brațele fracturate.

Adușl la spitalul Central din Oradea, Toth a murit azi d. a.

Au mai fost răniți: Petru Jurca, Iuliu Vormitag, Mihai Domian și mecanicul Iuliu Vaida.

Citiți in pagina:

Biserica și Școala,

articolul „Problemele școlare in cercetarea internațională" de prof. Const. Kirițescu

CURIER LONDONEZ

Structura economică a Marei Britanii
Puterea ei financiară

de R. W. B. CLARKE

Marea Britanie a fost totdeauna în primul rând un centru financiar internațional și sistemul financiar britanic s'a desvoltat dealungul istoriei ca un sistem internațional. Istoricește, Marea Britanie a fost prima în desvoltarea comerțului internațional. Astfel în secolul al 19-lea, Marea Britanie deveni centrul comercial al lumii și finanțatorul întregei omeniri.

Din Londra au curs împrumuturile care au servit la desvoltarea Americei, a Africei, Asiei și Australiei. Oricine, din orice parte a lumii, care dorea capital pentru vreo întreprindere, construirea unei căi ferate, exploatarea unei mine, sau a unei plantații, desvoltarea unei proprietăți, — se adresa Londrei. Astfel, la Londra se creară organizații cu cunoștințe specializate asupra situației mondiale și o tehnică perfectă în metodele de a găsi bani pentru orice fel de întreprindere. Oricine dorea să finanțeze vânzarea unor mărfuri dintr'o parte a lumii în cealaltă găsea ceeace îi trebuia la Londra. Astfel, Londra își creia încetul cu încetul situația ei de mare finanțator al omenirii.

In acelaș mod, atât ca o cauză, cât și ca un efect, piețele britanice ajunseră să hotărască prețurile a tot felul de alimente și materiale. Piața de bumbac din Liverpool, bursele de cereale din Londra și Liverpool, piețele londoneze de ceai, cauciuc și metale deveniră centrele comerțului mondial pentru aceste mărfuri. La Londra se găseau specialiștii în aceste mărfuri, cari puteau

(Continuare in pag. 2-a)

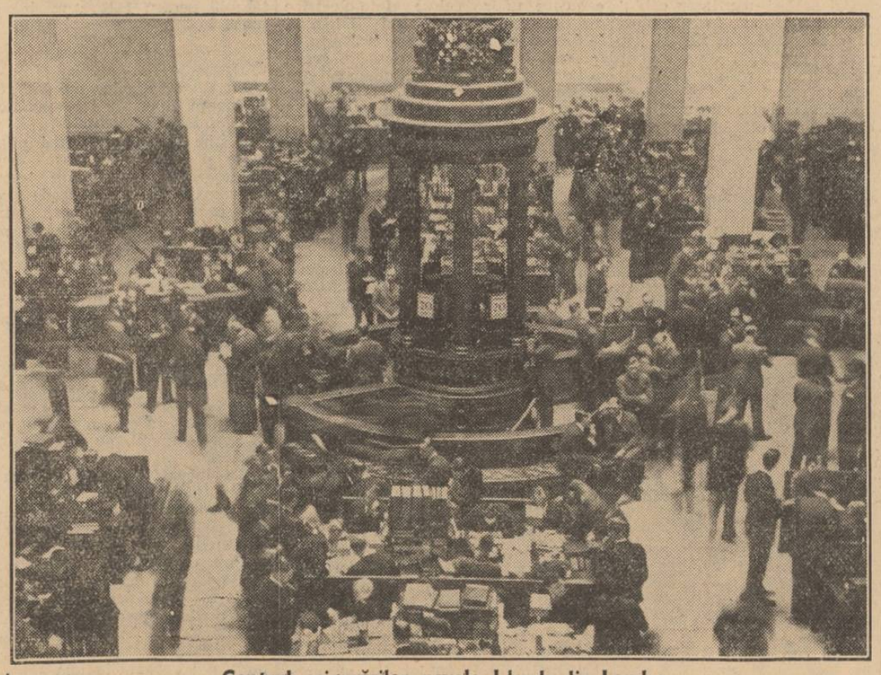

Centrul asigurărilor navale Lloyds din Londra

PRIN ȚARA OLTULUI

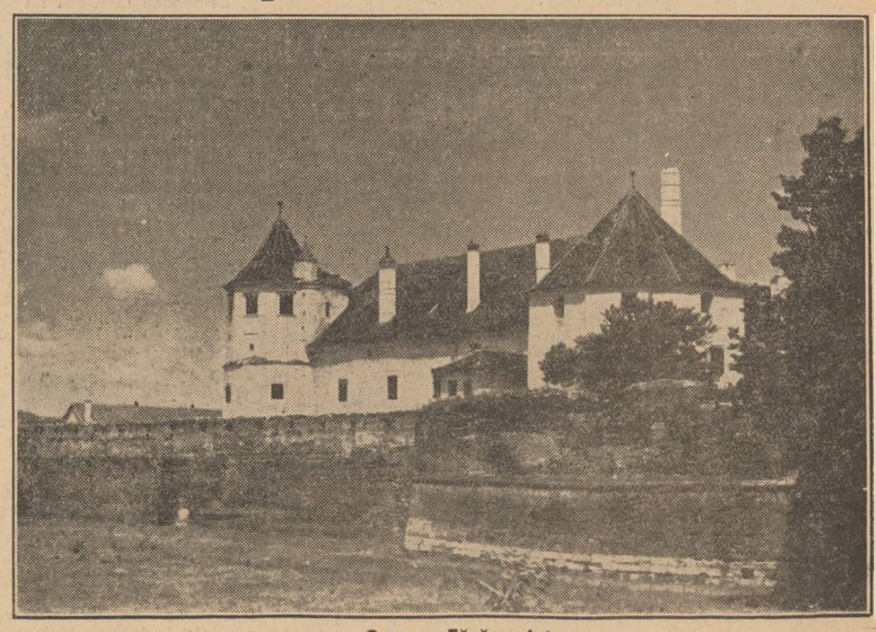

Cetatea Făgărașului